

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ "ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ,

Με μεγάλη χαρά διάβασα την «Ανάσταση του Δασκάλου» του κ. Παρορίτη, που γράφει λαβαίνοντας άφορη από τη διαμαρτυρία του κ. Παπούλια. Όσοι από τους δασκάλους τη διάβασαν, είναι βεβαία πως θα αιστάνονται μεγάλη ευγνωμοσύνη για το «Νουμά», που αφιερώνει τις στήλες του για νακουστεί μέσ' απ' αυτές η φωνή της αλήθειας και το έγερτήριο σάλπισμα για την τάξη τους, που — ποιός πολύ, ποιός λίγο, όλοι αντίλαμβάνονται — τη βαρύνει ακόμα ό ύπνος.

Θέλω κ' εγώ να ενώσω τη φωνή μου με τη φωνή εκείνων. Άς μάθουν λοιπόν κι αυτοί πως δεν είναι μόνοι, ούτε στην αηδία και την αγανάκτηση που αιστάνονται για κείνους που τάχα διευθύνουν την «Έκδοση των λειτουργιών της Μέσης Εκπαιδευσεως», — γιατί οι άλλοι δε κινδύνουν τίποτα από τις αποφασεις τους — ούτε είναι μόνοι στον ένθουσιασμό για την ανάσταση και την αναμόρφωση του δασκαλικού κλάδου.

Όσο κι αν η αθλιότητα βασιλεύει απ' άκρη σ' άκρη μέσθ σ' αυτόν, όμως δεν μπορώ να πιστέψω πως μέσα εκεί δε βρίσκονται και δασκάλοι που πεθαίνουν από ασφυξία μέσα σ' ένα περιβάλλον, γεμάτο από στενοκεφαλιά, αμάθεια και δουλούςνη. Το ίδιο δεν μπορώ να φανταστώ πως δε θα δεχτούν όλοι, οι νέοι τουλάχιστο και όλοι οι πραγματικά φωτισμένοι, ν' αφήσουν το δρόμο τον παλιό και νακολουθήσουν τον άλλο, το νέο, που ανοίγεται μπροστά τους. Το δρόμο αυτόν δε θα δυσκολευτούν να τον βρουν αν θελήσουν λιγάκι να ιδούν και πιο έξω από τις ανάγκες της ζωής και να ξεεράσουν και τον εαυτό τους και να τον ρωτήσουν ποιά είναι το χρέος τους, ποιά είναι η θέση τους και τι πρέπει να κάνουν και για το ένα και για το άλλο.

Ξέρω πως μέσα στους δασκάλους βρίσκονται καρδιές γενναίες, μυαλά δυνατά και όρεξη για τη δουλειά, που δε θα διστάσουν να πάνε μπροστά και να γίνουν οι όδηγοι και οι εργάτες του Μεγάλου Έργου. Άς τινάξουν λοιπόν τη νάρκη και την απογοήτεψη από πάνω τους, κ' εμπρός. Τι έχει να κάνει αν οι γέροι, βαρυστημένοι πια από την όκηρη ζωή τους, δεν μπορούν ούτε θέλουν να θγούν από την ύγρη και σαπισμένην ατμόσφαιρα που από χρόνια ζούν; Για τους νέους που αιστάνονται μέσα τους τη φλόγα της ζωής και της προόδου, μήπως δε θα είναι πάντα η ζωντανή εικόνα της αποτελεμάτωσης και δε θα γεννούν στις γενές τους ψυχές μεγαλύτερη την αηδία και τον όικτο και δε θα τους τονώνουν έτσι περισσότερο στον άγωνά τους;

Άς βάλει ό καθένας μας κατά μέρος το άτομικό του συμφέρο, ως σκεφτεί πλατύτερα, και όλοι μαζί ως εργαστούμε κι ως πλάσουμε. Ό άγωνας μας θα είναι ίερός· γιατί θα έχει σκοπό να μορφώσει το Άτομο, να φωτίσει την Κοινωνία και να ωφελήσει το Κράτος, χτυπώντας παντού το ψέμα, φανερώνοντας την

κρυμμένην αλήθεια και οδηγώντας σε ψηλότερα ιδανικά. Δά θα είναι άγωνας για τους λίγους, μά για τους πολλούς. Δε θα είναι άγωνας που θα έχει σκοπό το στενό και τυφλό όλικό συμφέρο, αλλά άγωνας πρώτα πρώτα φωτισμού και προόδου. Σ' αυτόν το δρόμο ως θαδίσουμε όλοι, ως εργαστούμε με θέληση κ' επιμονή, και είμαι βεβαία πως όλοι θάνγνωρισουν το δικιο μας και θα είναι μαζί μας. Μά πρώτα πρώτα, φίλοι μου, δουλειά. Όποιος έχει όρεξη να δουλέψει, ως το πεί.

ΦΟΥΛΛΑ ΦΥΛΛΗ

ΧΑΡΙΣΜΑ ΣΚΛΑΒΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Του ποιητή ό Γολέμη

Πουλί, γλυκό Πουλιάκι μου, πουλί μου όφραμένο, που με γλυκό μάς λέσκοπό, βράδυ, πρωί και μέρα, (στην πιο ψηλότερη κορφή του δέντρου καθισμένο) πως είναι κι' άλλα πιο ψηλά στην ψεύς' αυτή τη Σφαιρα...

Πουλί, γλυκό Πουλιάκι μου, απ' τους πολλούς διαγμένο, που το "Απειροχαρίζεις μου τα ύψη απ' το Σπιτιό σου Λέξου κι' αυτόν τον κόκκο μου, Πουλιάκι μου καυμένο, που σοφ τον στέλνει μια καρδιά σκλάβα του τραγουδιό σου. Δευκάδα 16-2-920

ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΛΑΤΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τό τραγούδι χαρά, χαρά είναι πάντα

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Τά δεκαετηράστιχα—58)

Και σαν παράπονο βουβό, κι αν κλαίει κι αν πάσχει, κι όταν κιλιά σαν κίμ: ετάκρογιάλι, κι όταν ξεσπά σα μουσική, κι όταν σαν κλάμα, πάντα χαρά 'ναι το τραγούδι... Σαν άγκυλή, αγαπημένης μιάς μητέρας, μιάς γυναίκας... Κι όταν σα δάκρυ σιγοσταζει, και σαν αίμα, πάλι γλυκό, πάλι χαρά 'ναι το τραγούδι. "Ω τα γλυκά, τα χαρωπά τραγούδια, στέμμα, που στο κεφάλι τους φορούν, χαρές και πόνους... Κι όταν γελούν, κι όταν φιλούν, κι όταν ματώνουν, — "Ω, τα τραγούδια, τα τραγούδια, τα τραγούδια! — πικρές χαρές, κι όλο χαρές μās ξαναδώνουν..."

ΝΑΣΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΝΕΟΙ

Αγαπητέ μου Νουμά,

Θαρωώ πως έπρεπε να συμφωνήσεις καθολοκληρία με την «άπαρηγόρητην άστική έφημερίδα». Οι ποιηται που χρειάζονται στο διαγωνισμό εκείνο, χρεωκόπησαν τραγικώτατα. Κι αυτό το πρώτα προς μεγάλη μας χαρά κάνει άπαρηγόρητες τις άστικές έφημερίδες. Έμεις όμως έχουμε λόγους να χαιρόμαστε: Οι νέοι μας έχουν τα μάτια τους τώρα πια ελεύθερ' από τα θαιπά ματογυάλια του πατριωτισμού. Ξεκίνησαν

γοργοί από τὰ ἔλη τῆς μπαγιατικῆς πατριωτικῆς ἐποχῆς καὶ φαίνονται πῶς ἔχουν ὄρη. Ὅλοι τους, (στοχαζομαί, ὅσο ξέρω τουλάχιστο, πῶς δὲν ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις), ἐνθουσιάζονται μὲ τις νέες ιδέες καὶ γελοῦν εἰρωνικά μὲρὸς στοὺς λαρυγγισμοὺς τοῦ πατριωτισμοῦ. Μερὸς στὸν παλιὸ Παράσχο μειδιοῦνε μὲ ἐπιεικῆ πὸν ἀρμυρίζει στὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ μὲ θάρρος ἀγανακτοῦνε ἐνάντια σὲ μερικοὺς παρφοχημένους «συγχρόνους», πὸν κάνουν τὴν ποίηση δημοσιογραφία. Εἰσεκεπάζουν θραυτὰ ἐλαττώματα σὲ κορυφῆς πὸν μέχρη χτῆς εἶταν εἰδωλα ἀπαραβίαστα. Τὸ αἰσθητήριό τους τὸ νεαρό, γιαντὸ καὶ ἀληθινὸ, δὲν τὸ ναικῶνουν πιά γεροντικῆς προλήψεις καὶ μηχανικοὶ θναυμασμοί.

Ὅλοι ἐργάζονται μὲ μέταπο καθαρὸ ἀπὸ παλιὰ σύγνεφα καὶ καταχνιές, καὶ ὄρμουν πὸν πέρα ἀπ' τὴν παλιὰ κουφόραση, ψυχῆς καὶ ζωῆς δυνατῆς τώρα πιά, καὶ ὄχι σώματα μηχανοκίνητα.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς ἡ ζωὴ ξύπνησε καὶ δῶ : Οἱ μεγάλες ιδέες, οἱ ζωογόνες καὶ ὀρητικῆς, φύσηξαν ὡς ἐδῶ, σὺν εὐεργετικῶς ἄνεμος στὴ ζῆστα.

Καὶ γιὰ νὰ μὴ νομίσαις, μὲς στὴ μετριοφροσύνη σου, πῶς σὲ κολακεύω, δὲ σοῦ γράφω τίποτα γιὰ τὰ ὅσα ὀφείλουμε στοὺς τολμηροὺς σηματοφόρους πὸν μᾶς ἔφεραν τις ιδέες αὐτῆς, πρῶτοι αὐτοί, ὡς ἐδῶ.

Ξ

Μὲ τιμὴ καὶ ἀγάπη,
ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Μεγαλόπολη, 24 Ἰουνίου 1920.

Κύριε συνάδελφε,

Δὲν πέρασαν ἀκόμα δύο χρόνια ἀπὸ τότε πὸν ἕνας δροσερὸς ἄνεμος φύσηξε ἔξαφνα στὸ δημοτικὸ σχολεῖο καὶ μὴ ριζικὴ μεταβολὴ παρατηρήθηκε. Σεῖς, καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, εἶστε σὲ θέση νὰ τὸ ἀντιληφτεῖτε· δὲν ἀρκεῖ, παρὰ νὰ παραβάλλῃ κανεὶς τὴν παλιὰ σχολικὴ ζωὴ, ἐκείνη τὴν ἀποτυφλωτικὴ, τὴν ἀπομαρναντικὴ, μὲ τὴ σημερινή, καὶ πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς τυφλὸς ἢ νὰ δουλεύῃ στὴν προκατάληψη, γιὰ νὰ μὴν τὸ παραδεχθῇ. Ἡ αἰτία δὲν εἶναι δύσκολο νὰ βρεθῇ. Ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἀφίεται λεύτερον νὰ μιλήσῃ, ἢ σκέψῃ του ἔρχεται σ' ἐπαφὴ μὲ τὸν ἑαυτὸ του, λυτρώνεται ἀπὸ τοὺς ξεροὺς τύπους, πὸν ἔχανε χρόνια ὀλόκληρα γι' αὐτούς, καὶ ὕστερα, σὺν ἔθγαίνε ἀπὸ τὰ θραυτὰ, τοὺς πετοῦσε γιὰ τὸ ἦσαν τελείως ἄχρηστοι. Ἐτσι δεσμευόταν τὸ πνεῦμα του, ἐσυνήθιζε μόνον νὰ ποστηθῆξῃ λέξεις σὺν παπαγάλος, χωρὶς νὰ τις αἰσθάνεται, χωρὶς νὰ τις καταλαβαίνει. Πίσω ἀπὸ κάθε λέξη τῆς δημοτικῆς ἀποκαλύπτεται ἕνας πλούσιος ψυχικὸς κόσμος, μὲ διαύγεια καὶ ζωηρότητα, πίσω ἀπὸ κάθε λέξη τῆς καθαρεύουσας ἀπομένει στὸ πνεῦμα τοῦ παιδιοῦ μιὰ συγχυση μόνον. Ἡ ἐπιπλοκὴ γνώση τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἰδεῶν, εἶτε πράγματα εἶτε ιδέες θέλουν νὰ δηλώσουν οἱ λέξεις.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐτό. Τὸ λαϊκὸν σχολεῖο ἀρχίζει νὰ παύῃ πλέον νὰ δουλεύῃ σὲ μιὰ ὀρισμένη τάξη καὶ μᾶλλον αὐτὸ καὶ οἱ λαϊκῆς μάζες, ὁ λαὸς, καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλους οἱ ὀδηγοὶ του οἱ πνευματικοί, οἱ δασκάλοι, ἔχουν δικαίωμα νὰ διακηρύξουν τὴν ἀγνότητα καὶ ἰερρότητα τῆς γλώσσας του, καθὼς ἀγνή εἶναι

καὶ ἡ ψυχὴ του. Πρέπει νὰ δώσουν νὰ καταλάβουν οἱ διανοούμενοι ἐκεῖνοι, πὸν εἶτε ἀπὸ ἐμπάθεια, εἶτε ἀπὸ πρόληψη, ἐξακολουθοῦν νὰ βρίζουν τὴ γλώσσα του χυδαία, μ' ἄλλα λόγια τὸ λαὸν τὸν ἴδιο, πῶς δὲ θὰ ἐπιτραπῇ ἴσαμε τὸ τέλος νὰ συκοφαντοῦν τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς πνευματικῆς ἀπελευθέρωσης.

Ἐτσι λοιπὸν σήμερον πρέπει νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα, καὶ πρῶτα πρῶτα οἱ δασκάλοι νὰ τὸ θέσουν στὸν ἑαυτὸν τους. Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα δὲν εἶναι πλέον μόνον ἐκπαιδευτικὸ, δὲν εἶναι μόνον πῶς πρέπει νὰ ποῦμε τὴ μητέρα, μάννα ἢ μητέρα, καὶ τὰ ὅμοια· εἶναι ζήτημα δύο κόσμων, τοῦ παλιοῦ καὶ τοῦ νέου· τοῦ παλιοῦ, τῆς ψευτιάς, τῆς ὑποκρισίας, τῆς λογοκοπίας· καὶ τοῦ νέου, τοῦ φωτός, τῆς ἀλήθειας, τῆς εὐκρίνειας.

Ἐμεῖς οἱ δασκάλοι ἔχουμε ὑποχρέωση τὸν νέον αὐτὸν κόσμο νὰ τὸν γνωρίσουμε καλὰ, ἀπ' ὅλες τις μεριές, νὰ γνωρίσουμε τις ἀπαιτήσεις του, νὰ τὸν αἰστανθοῦμε, νὰ τὸν νοιώσουμε, νὰ τὸν ζήσουμε μέσα μας καὶ ὕστερα νὰ τὸν μεταδώσουμε. Αὐτὸ θὰ τὸ κατανοήσουμε διαβάζοντας διὰ τὰ σχετικὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ, καὶ παρακολουθοῦντες διαλέξεις τέτιου εἶδους. Τὰ καλύτερα ἀπ' ὅλα τὰ περιοδικὰ, — ἀν ὑπάρχει κανένα ἄλλο στὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἀληθινὴν ἔννοια τῆς λέξης — εἶναι ὁ «Νοῦμας».

Βγαίνει κάθε σάββατο στὴν Ἀθήνα καὶ ἔχει 10 δραχμῆς ἢ ἑξαμηνία. Ὁ κανένας πὸν ἀληθινὰ πιστεύει σὲ ὅσα ἀνωτέρω εἶπαμε, πρέπει νὰ κάμῃ τὴν ἐλάχιστη αὐτὴ ὀλικὴ θυσία, πὸν τὸ χαρτὶ μόνον δὲν ξεπληρώνει. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ γράφεται ἀπὸ τοὺς καλύτερους λογοτέχνες μας καὶ λόγιους. Χρόνια πολλὰ τώρα διεξάγει ἕναν ἀγῶνα, ἀγῶνα ἀγκαθερὸ, ἀλλὰ νικηφόρο. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀδιάκοπης ἐργασίας του. Ἐξὸν ἀπ' αὐτό, ἔχουμε καὶ ὑποχρέωση, γιὰ τὸ στάθηκε διπλα στὸν ἀγῶνα τοῦ δασκαλικοῦ κόσμου γιὰ τὴν οικονομικὴ του ἐξασφάλιση, καὶ ἀκόμα ἐξακολουθεῖ νὰ διακηρύσσει τὰ δίκαια τοῦ κλάδου τῆς λαϊκῆς ἐκπαίδευσης.

Μὲ τὴν πεποίθηση πῶς δὲν θὰ παρεξηγηθῶ, ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ πῶ σὺν ἕνα ἀπλὸς συνάδελφός σας, τὴ γνώμη μου, πῶς οἱ σελίδες τοῦ «Νοῦμας» πρέπει νὰ μὴν εἶναι ἀγνωστες σὲ κανένα μας.

Μὲ πολλὴν ἐχτίμηση
ΔΗΜ. ΠΑΠΟΥΝΙΑΣ
Καθηγητῆς

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

ΗΣΚΙΟΣ

Γιὰ νὰ γίνῃ ἀναλογικὸς συνεπαρμὸς, εἶπαμε, πρέπει νὰ πνευματοδοῦνε κάποιον σὲ κανέναν τύπο, τὰ δύο ἐκεῖνο δηλ. πὸν θὰ συνεπάρεται μ' ἐκεῖνο πὸν θάκοιλονθῆσει. Ἀφτὸ ποτῆς δὲ μᾶς τὸ δίδαξε οὔτε προφορικὰ οὔτε καὶ γραφτὰ ὁ Μεγάλος ὁ Δάσκαλος κ. Χ. Λέει λ. χ. πῶς τὸ : σ κ ι ἄ ἔγινε ἢ σ κ ι ο ς κατὰ τὸ : ἢ λ ι ο ς λ Μὰ πῶς; Ἀφτοῦ εἶναι ὁ κόμπος. Ποῦ εἶναι τὸ σκαλοπάτι πὸν πάτησε ἢ σ κ ι ἄ κινῆθηκε ἴσια μὲ τὸν ἢ λ ι ο ; Ποῦ εἶναι ὁ κρικός πὸν συνέδεσε τὰ δύο; Ὁ κ. Χ. χαμπάρι δὲν ἔχει. Νὰ τα λοιπὸν :

Ἡ σ κ ι ἄ μὲ τὸ συνεπαρμὸ τοῦ ἄρθρου γίνεται :

ήσκιὰ (καὶ τότε παίρνει ξανά τὸ ἄρθρο :) ἡ . .
 σκιά (Ξανθοῦ. Ἐρωτόν. σ. 544). — προβλ. καὶ
 τὰποδέλοιπα Κρητικά: τὴν ἡστράτα, τὴν ἡγῆς,
 (Ξανθ. ἀρθοῦ καὶ σελ. 423), τὴν ἡμίλια (Γραμ.
 Φιλῆν. σελ. 147). —. Ἄλλων: (οἱ ἡσκιᾶς) τῶν ἡ-
 σκίωνε — τῶν ἡλιῶνε, οἱ ἡλιοι — οἱ ἡσκιοι, ὁ ἡ-
 σκιος ἔτσι μόνο συμφωνᾷ με τὸ: ὁ ἡλιος. Χρειά-
 ζεται κάποιον τυπικὴ ἀντίμωση, ἄλλατο δὲ γίνοντα:
 στὴν ἀναλογία. Παραδείγματα βλέπε Γραμ. Φιλῆν.
 § 366.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Μ. Μ. Ζωτ. Δὲν τὰ λάβαμε. Τὸ γράμμα μᾶς εὐχαρί-
 στησε πολὺ. Τὰ 4 τραγούδια σου ἔχουν πολλὴ ποιήση.
 Ἐκεῖνο πού σου λείπει περισσότερο, εἶναι τὸ τεχνικὸ μέ-
 ρος τοῦ στίχου ὅπως στὸ «Ἐμβαθὸ γέλιο» πού εἶναι πολὺ
 συμπαθητικὸ, ἀλλὰ σὲ μέτρο πού γυροῦν μεγάλη μαστοριά.
 Ἐνῶ τὰ καταφέρνεις μπορούμε νὰ πούμε πολὺ καλὰ στὸ
 «Ψευτιές» καὶ «Ἀγάπη», πού δὲ δημοσιεύουμε τὶς πρώτες,
 ἐνῶ τὴ δεύτερη μᾶς τὴ χαλαρὴ ἐκείνη ἢ «Ἐρωτορμὴ» σου
 πού δὲν κλοστεῖται. — κ. Ἀλ. Δρ. Ὁ Νορβάνου εἶναι ὁ
 τύπος τοῦ πραγματικοῦ ὀρθολογιστῆ, πού καταλαβαίνει τόσο
 ἀπὸ τέχνη, ὅσο καὶ ὁ περιφημὸς γάλλος μαθηματικὸς, πού
 ὅταν τοῦ διαβασαν κάποιο ποίημα, ρώτησε κοιτώντας πάνω
 ἀπὸ τὰ ματογυῖα τοῦ: Καὶ τί ἀποδείχνει αὐτό; Τοῦ ἔ-
 λειπε βλέπεις τὸ πῶς ἴφημο «ὅπερ ἔδει δεῖξαι»; Βλέπεις;
 τίς λέει «ισχυρότατος» τίς συλλογὲς τοῦ Μωρεᾶς! Γιατί δὲν
 μπορεῖ κανεὶς βιάζοντάς τες νὰ βγάλει γουρουνόξυγγο
 πού εἶναι τόσο χρήσιμο γιὰ τὴν τροφή καὶ γιὰ τὴ συντή-
 ρηση τῶν πετεινῶν. Non pigriam di lor..... Ὁ «Γέρος»,
 λίγο ἀκόμα καὶ γινότανε πρώτης γραμμῆς. Θὰ δημοσιευτεῖ.
 Χαίρομαστε πού τὸ φιλοξύγισμά μᾶς φέρνει καρποῦς—ὄχι
 γιὰ τὸ στομάχι τῶν Νορβάνων καὶ Σια.—κ. Α. Περτ. Πρόσο-
 δο, σύγγραφο. Ὁμως προσπάθησε νὰ πυκνώσεις τὰ νοήματα.
 Λ. χ. «Τὸ περιβόλι σου» πού εἶναι τόσο τρυφερὸ θὰ σοῦ
 τὸ δημοσιεύουμε—ἂν θέλεις—ἀφοῦ τοῦ κόψουμε τὶς δύο
 πρώτες στροφές πού δὲν προσθέτουν πολὺ καὶ νὰ εἶσαι
 βέβαιος πὼς δυναμιώνει ἔτσι. Γιὰ πρόσεξε το καὶ μονίχως

σου. Σοῦ συσταίνουμε τὶς ἐγγεῖρηδες!...—κ. Μ. Γιανν. «Ὁ
 ποιητὴς καὶ ὁ σκύλλος του» μπορούσε νὰ γίνε νόστιμο, ἂν
 σφιγγότανε κάπως, γιατί ἔτσι μοιάζει με τὰ μακαρίτικα τῆς
 σχολῆς τοῦ Σουρή. κ. Γ. Α. Βαρ. Τὸ παρακάνεις με τὰ
 σύνθετα: ξεφυροῦνται, ὀλοκλήρωστα πού δὲν ἔχουν πάν-
 τοτε τὴ θέση της. Ἐπειτα ἐκεῖνὸ τὸ «καίικι γαλήνιο
 λαμπικαρινομένο!»—κ. Ἀνθ. Ροῦδ. Ἡ ἀγάπη τοῦ παι-
 νου εἶναι γραμμένη πολὺ φροντισμένα καὶ δείχνει ἀρκετὸ
 ταλέντο. Ἡ λύπη του ὅμως ἔρχεται πολὺ γρήγορα, δίχως
 νὰ μᾶς ικανοποιεῖ. Ἔτσι πού μήτε τὸ μικρὸ—ἢ μεγάλο,
 γιατί ὄχι—δράμα τῆς ψυχῆς του φαίνεται, μήτε ὁ χαρα-
 κτήρας τοῦ ἡρώα σου. Ἀκόμα καὶ γιὰ τὴ γλώσσα θὰ εἶ-
 χουμε νὰ παρατηρήσουμε μιὰ μυροδία ἀπὸ καθαρεύουσα—
 καθαρευουσαῖα, ἂν μπορούμε νὰ πούμε: «—καὶ τόσο με-
 γάλῃ εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ μιλήσουμε, ὥστε αὐταπατάμεθα
 πὼς τὸν ἔχουμε μπροστὰ μας καὶ ἡ σκέψη ἐκτυλίσσεται
 φυσικότερα κ. τ. λ.»: δὲν εἶναι μόνο μερικὲς λέξεις, παρὰ
 καὶ ἡ ψυχὴ ἢ τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσας ἐπηφρασμένο.—κ.
 Τακ. Χ. Ἡ πρόζα σου δείχνει πὼς πρέπει νὰ δουλέψεις
 γιὰ νὰ κατορθώνεις νὰ ἐκφορᾷς ἐκεῖνο πού θές—καὶ τί
 ἄλλο παρὰ ἐκφραση εἶναι ἡ τέχνη; Στους στίχους τὰ καὶ
 ταφέρνεις καλύτερα ὅμως πρόσεξε νὰ ἔχεις πυκνότερα νοή-
 ματα, καὶ νὰ μὴ λές τὰ ἴδια πράγματα σὲ δύο στίχους—κα-
 μάλιστα πού ριμάρουν λ. γ:

Ἡ θάλασσα. πὼς ἠθέλα στὰ γαλανὰ νερά σου
 καὶ ἐγὼ νὰ ξαπλωθῶ
 πὼς ἠθέλα, ὦ θάλασσα, στὰ γκριζὰ κύματά σου
 γλυκὰ νὰ κοιμηθῶ.

πού μᾶς θυμίζει τὸ μακαρίτικο :

Ἴδα, φιλιτάτη μου μνηστή, πεφιλημένη Ἴδα,
 Γνωρίζω ὅτι μ' ἀγαπᾷς, πὼς μ' ἀγαπᾷς τὸ εἶδα

πού ὅμως ἔχει πιδ πλούσια ρίμα. Μὰ καὶ τὸ νὰ θέλει κα-
 νένας νὰ ξαπλωθεῖ καὶ νὰ κοιμηθεῖ στὰ κύματα, χωρὶς νὰ
 θέλει νὰ αὐτοχτηνῆσει, μᾶς φαίνεται σὶν κομμάτι δύσκολο.
 —κ. Πιτ. Αβρ. Βλέπεις πόσα λίγα διηγήματα δημοσιεύου-
 με. Κι' ἔχουμε—! Ἡ Ἰσπαν. Ἱστορία ἀρκετὰ πρωτότυπα
 γραμμένη, ἀνκαὶ πάρα πολὺ ἔμμετρη. Θὰ τὴ βάλουμε στὸ
 φάκελο.—κ. Κ. Ρ. Καρ. Λάβαμε καὶ δημοσιεύεται ὁ Κ.
 σὲ εἰχαριστεῖ. Ποιὰ εἶναι ἡ ἀντρέσα γιὰ νὰ σοῦ γράψουμε.

Ο ΙΣΤ' ΤΟΜΟΣ (1919) ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,"

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΣΤΗΛΕΣ 868

ΔΡ. ΤΡΙΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΔΡ. ΤΡΙΑΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ο ΙΖ' ΤΟΜΟΣ (1920 Α' ΕΞΑΜΗΝΟ) ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,"

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΣΤΗΛΕΣ 414

ΔΡ. ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΔΡ. ΕΙΚΘΣΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΤΥΠΟΣ," ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
ΔΡ. 35.000.000

ΟΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ
ΔΡΑΧΜΑΙ
900.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΑΙ: } ΑΛ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ
 } Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΑΙΓΙΟΝ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ
ΑΛΜΥΡΟΝ
ΑΜΦΙΣΣΑΝ
ΑΜΑΛΙΑΔΑ
ΑΡΤΑΝ
ΑΤΑΛΑΝΤΗΝ
ΒΟΛΟΝ
ΓΥΘΕΙΟΝ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΝ
ΖΑΚΥΝΘΟΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ
ΘΗΒΑΣ
ΘΗΡΑΝ
ΙΘΑΚΗΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
ΚΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ
ΚΟΡΙΝΘΟΝ
ΚΥΜΗΝ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ
ΚΥΘΗΡΑ
ΛΑΜΙΑΝ
ΛΑΡΙΣΣΑΝ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΝ

ΛΕΥΚΑΔΑ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΝ
ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ
ΜΕΣΣΗΝΗΝ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ
ΠΑΕΟΥΣ
ΠΑΤΡΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΠΥΛΟΝ
ΠΥΡΓΟΝ
ΣΠΑΡΤΗΝ
ΣΥΡΟΝ
ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΤΡΙΠΟΛΙΝ
ΧΑΛΚΙΔΑ